

Column Brzeski: Spannende eindstrijd

Econoom Brzeski ziet kentering in de Duitse verkiezingsstrijd

Achtergrond - 12 september 2013

Ondanks de saaie verkiezingsstrijd en de grote voorsprong van kanselier Merkel is de verkiezingsstrijd nog niet gestreden, zegt ING-econoom Brzeski. Hij ziet sinds het tv-debat tussen Merkel en Steinbrück tekenen van een kentering in de campagne.

Gapend hang ik over mijn eigen column. De Duitse verkiezingen zijn zo saai als de wedstrijd van Die Mannschaft tegen de Faeröer-eilanden. Alles is eigenlijk wel tot op het bot geanalyseerd en ongeïnspireerde campagnes laten heel Duitsland langzaam indommelen. Toch zegt mijn buikgevoel dat het eindspel spannend zal worden.

Verkiezingen in tijden van een goed draaiende economie zijn bijna nooit opwindend en de campagnetijd in Duitsland is behoorlijk saai. De enige grote thema's waar de twee kanshebbers op het kanselierschap zich echt onderscheiden zijn het wel of niet invoeren van een minimumloon en de verlaging of verhoging van de belastingen. Andere thema's, zoals Europa, komen nauwelijks ter sprake of blijven bij de meeste Duitsers niet hangen.

Otto Normalverbraucher ligt dus niet wakker van de verkiezingen. Merkel wel. Niettegenstaande zij volgens de peilingen nog steeds ruim voorligt op haar tegenstander Peer Steinbrück (SPD), is er een kentering zichtbaar. Gedoodverfde winnaars in peilingen krijgen tegen het einde van campagnes altijd te maken met kiezersmoetheid. Volgens mij zijn er minstens drie redenen waarom de verkiezingsuitslag op 22 september nog veel mensen zou kunnen verrassen: Beieren, het televisieduel en het verleden.

Wat veel niet-Duitsers niet weten, is dat er aanstaande zondag al wordt gestemd in Beieren, waar de nieuwe deelstaatregering moet worden gekozen. Merkel kan in Beieren eigenlijk alleen maar verliezen. Op dit moment lijkt het erop dat de CSU, de Beierse zusterpartij van Merkels CDU, de volstreekte meerderheid haalt en de liberale FDP de kiesdrempel van 5 procent niet haalt. Goed nieuws voor Merkel, zou je denken. Maar neen. Zo'n uitslag wiegt Merkel-stemmers nog verder in slaap - aangezien hun stem niet meer nodig lijkt voor de overwinning - en duwt strategische kiezers mogelijk naar de FDP. Een onverwacht goed resultaat voor de SPD geeft Steinbrück een beslissend duwtje in de rug.

Sinds het grote televisieduel tussen Merkel en Steinbrück ruim een week geleden is er een eigenaardige sfeer ontstaan in Duitsland. Er zijn kleine tekenen van een kentering. Terwijl Angela Merkel recentelijk nog de onaantastbare regentes van Duitsland was, zijn er nu meer en meer stemmen en publicaties met een duidelijk kritischer toon. De terughoudende en soms aarzelende stijl van Merkel wordt ineens openlijk aangevallen. Misschien is het alleen een stormpje in de media om de kijkcijfers op te krikken. Maar misschien is het toch meer. Een blik op de geschiedenis laat zien dat Merkels CDU sinds 1998 in de verkiezingsnacht nooit zo veel stemmen haalde als een maand ervoor werd voorspeld in de peilingen. Het onbesliste televisiedebat heeft bij de oppositie de hoop aangewakkerd dat de geschiedenis zich herhaalt.

Die Mannschaft heeft dinsdag met ongeïnspireerd spel nog ruim gewonnen en gaat gapend richting WK. Merkel haalt de overwinning zeer waarschijnlijk ook, maar met meer angstzweet dan verwacht.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3137/column-brzeski-spannende-eindstrijd>